

TESZT

1. FEJEZET

1 A környezeti változás

- olyan modernkori probléma, amellyel csak mostanában kezdtek el foglalkozni.
- olyan probléma, amely a történelem folyamán mindig is fennállt változatlan formában.
- nem áll összefüggésben az emberi tevékenységgel.
- mindig is fennállt a történelem folyamán, de az emberi tevékenység miatt mára globális vészhelyzetté vált.

(Csak a tanár számára) A helyes válasz a „d”.

2 Kiket érintenek leginkább a környezeti változás következményei?

- A környezeti változás következményei gyakran az úgynevezett „Globális Délen” élőket érintik leginkább, ez azonban számos egyéb tényezőtől is függ – így például attól, hogy hol élnek, milyen gazdasági erőforrásokkal rendelkeznek, mi a nemük, mennyire kiszolgáltatott az élethelyzetük, és mennyire függenek a megélhetési mezőgazdaságtól.
- A környezeti változás következményei a világon mindenkit ugyanolyan mértékben érintenek, mert mindenki ki van téve a környezeti változásnak és a környezeti katasztrófáknak.
- A környezeti változás következményei csak a tengerpartok mentén élőket érintik, mert ők nagyobb eséllyel szembesülnek az áradással, a tengerszint-emelkedéssel, valamint a viharokkal.

(Csak a tanár számára) A helyes válasz az „a”.

3 Menekült, migráns és belső menekült:

Co-funded by
the European Union

Jelöld pipával, hogy az alábbi állítások mely kategóriá(k)ra a leginkább jellemzőek.

	Migráns	Lakóhelyét hazáján belül elhagyni kényszerült személy (belső menekült)	Menekült
Általában joga van a befogadó országban maradni.			
Általában az adott ország migrációra vonatkozó törvényeinek a hatálya alá esik.			
Otthona elhagyására kényszerült, de nemzetközi határt nem lépett át.			
Konfliktusok vagy üldöztetés miatt kényszerült otthona elhagyására.			
Éhínség vagy természeti katasztrófa miatt kényszerült elhagyni otthonát.			
A törvény értelmében nemzetközi védelemre jogosult.			
Az éghajlatváltozás által kiváltott tengerszint-emelkedés miatt kényszerült lakóhelye elhagyására.			

(Csak a tanár számára) Érdemes lehet megjegyzés szintjén megemlíteni az alábbiakat:

- A migránsoknak gyakran jó oka van hazájuk elhagyására (ilyenek lehetnek többek között az éhínség vagy a természeti katasztrófák), ugyanakkor gyakran nem élveznek nemzetközi védelmet.
- A „menekült” és a „migráns” két olyan kategória, amelyeket néha nehéz elkülöníteni.
- A „menekült” kifejezés egyfelől az emberek egy adott kategóriáját jelenti (olyan személyeket takar, akik lakóhelyük elhagyására kényszerültek), másfelől egy bizonyos jogi státuszt jelent (a menekültstátusz a nemzetközi jog értelmében biztosítja az adott személy számára azt a jogot, hogy ha saját országában üldöztetés vagy konfliktus fenyegeti, valamely más országban tartózkodhasson). Ez a jogi státusz azonban csak az emberek néhány szűk kategóriája számára biztosított.

4 Ki a környezeti vagy éghajlati menekült (klímamenekült)?

Minden egyes megállapítás alatt karikázd be, hogy „Igaz” vagy „Hamis”.

Co-funded by
the European Union

Jelenleg a környezeti menekültek törvényi elismerést és védelmet élveznek.

Igaz. Hamis.

(Csak a tanár számára) Hamis.

Csak azok minősülnek környezeti menekültnek, akik a tengerszint-emelkedés miatt kényszerültek elhagyni otthonukat.

Igaz. Hamis.

(Csak a tanár számára) Hamis.

Azok minősülnek környezeti menekültnek, akik vagy lassan bekövetkező (pl. éhínség, sivatagosodás, stb.), vagy hirtelen bekövetkező (pl. áradás, földrengés, stb.) környezeti változások miatt kényszerültek lakóhelyük elhagyására.

Igaz. Hamis.

(Csak a tanár számára) Igaz.

A környezeti menekültek lehetnek háborús menekültek is, amennyiben a konfliktus a környezeti változásokkal, például a természeti erőforrásokért folyó versengéssel áll összefüggésben.

Igaz. Hamis.

(Csak a tanár számára) Igaz.

A „környezeti menekült” fogalomnak olyan egyértelmű meghatározása van, amelyet nemzetközi szinten elismer valamennyi jelentősebb szervezet és kormány.

Igaz. Hamis.

(Csak a tanár számára) Hamis.

Co-funded by
the European Union

5 Muiris Ó Súilleabháin, illetve Ardo és Abdullahi Gedi története alapján meglátásod szerint melyek a főbb hasonlóságok és különbségek között, ahogyan az emberek környezeti okokból lakóhelyük elhagyására kényszerültek az 1920-as évek Írországaiban, illetve a mai Etiópiában?

.....
(Csak a tanár számára) Érdemes lehet megemlíteni az alábbi lényegesebb hasonlóságokat:

- - Mindig is voltak emberek, akik környezeti változások miatt kényszerültek lakóhelyük elhagyására – Muiris, Ardo és Abdullahi esetében is csak ez történt.
- - Ezek a változások különösen nagy mértékben érintenek bizonyos csoportokat, így például azokat, akiknek szűkösebb erőforrások állnak rendelkezésükre, illetve azokat, akiknek az életben maradása természeti környezetükön múlik, mint például a növénytermesztésből, pásztorkodásból vagy halászatból élők esetében.
- - A kényszerű lakóhelyelhagyás gyakran óriási nehézséget jelent minden érintett egyén, család és közösség számára.
- - Minden esetben igaz, hogy gyakran nagyon nehéz szétválasztani a környezeti okokat más olyan, a kényszerű lakóhelyelhagyás háttérében meghúzódó okoktól, mint például a konfliktusok vagy a szegénység.

(Csak a tanár számára) Érdemes lehet megemlíteni az alábbi lényegesebb különbségeket:

- - Bár az 1920-as években valóban Írországot sújtotta a környezeti változások által kiváltott kényszerű lakóhelyelhagyás, ma ugyanez leggyakrabban az úgynevezett „Globális Dél” térségét érinti.
- - Bár a történelem során a kényszerű lakóhelyelhagyás a világ minden részén előfordult, mára sokkal elterjedtebb, sokkal gyakoribb, és sokkal súlyosabb az emberi tevékenység általi előidézett környezeti változás és a klímavészhelyzet miatt.
- - Míg Írországaiban a kényszerű lakóhelyelhagyás lényegében egy meghatározott időszakra korlátozódott, az előrejelzések szerint az olyan térségeket, mint például Etiópiia és Északkelet-Afrika („Afrika szarva”), egyre súlyosabban fogja érinteni a kényszerű lakóhelyelhagyás egyfelől az aszály, másfelől a környezeti változások által kiváltott konfliktusok miatt.
- - Írországaiban a kényszerű lakóhelyelhagyás helyi jelenség volt, amely néhány ezer embert érintett. Ma Afrika szarván az aszály tízmilliókat érint, a környezeti változások pedig világszerte is milliók életére hantnak ki. A Muiris közösségét érintő kényszerű lakóhelyelhagyás helyi jellegű volt, a ma tapasztalt környezeti válság azonban globális jelenség.

6 Az alábbiak közül melyik az az öt ország, amelyben a legnagyobb volt a lakóhelyüket természeti katasztrófák miatt elhagyni kényszerülő emberek száma 2021-ben?

Németország

Igaz.

Hamis.

Co-funded by
the European Union

Etiópia

Igaz. Hamis.

Dél-Szudán

Igaz. Hamis.

Egyesült Királyság

Igaz. Hamis.

Kína

Igaz. Hamis.

Oroszország

Igaz. Hamis.

Afganisztán

Igaz. Hamis.

Fülöp-szige immártek

Igaz. Hamis.

(Csak a tanár számára) A helyes válaszok az alábbiak: Etiópia, Dél-Szudán, Kína, Afganisztán, Fülöp-szigetek

7 Mi a klímaadósság?

- A klímaadósság az a pénzületi adósság, amelyet egy adott ország az éghajlatváltozás kapcsán felhalmozott.
- A klímaadósság az az összes környezeti kár, amelyet egy adott ország előidézett.
- A klímaadósság a Föld természeti erőforrásainak huzamosabb időn keresztül bekövetkező túlfogyasztását jelenti, különösen az úgynevezett „fejlett” országok körében.

(Csak a tanár számára) A helyes válasz a „c”.

8 Mely országok járulnak ma hozzá leginkább a környezeti változáshoz?

- Az olyan gyorsan iparosodó országok, mint Kína vagy India, mivel ipari termelésük egyre nagyobb volumenű.

Co-funded by
the European Union

- b. Európa, Észak-Amerika és más földrészek úgynevezett „fejlett” országai, mivel életmódjukat igen magas fogyasztási szint jellemzi.
- c. A „fejlődő” országok, mivel új iparágak most vannak kifejlődőben.

(Csak a tanár számára) A helyes válasz a „b”.

Co-funded by
the European Union

2. FEJEZET

1 Az alábbi listáról karikázz be három olyan potenciális okot, amely miatt a környezeti változás lakóhelye elhagyására kényszeríthet egy adott közösséget:

- a. A klímaváltozás miatt aszály vagy éhínség sújtja őket.
- b. Otthonuk elhagyására kényszerítik őket, mert az érintett területet iparfejlesztési célokra szemelték ki.
- c. Hirtelen bekövetkező természeti katasztrófák – árvizek, földrengések, futótűz – sújtják őket.
- d. Lakóhelyük természeti erőforrásai kimerülnek a túlzott ipari kitermelés miatt (pl. túlhalászás, erdőirtás, stb.).
- e. Kormányzati üldöztetés áldozataivá válnak.
- f. Lakóhelyükön kihalnak egyes kulcsfontosságú fajok és csökken a biológiai sokszínűség (biodiverzitás).
- g. Lakóhelyük elsivatagosodik.
- h. Nem férnek hozzá az Internethez.

2 Mi az éghajlati igazságosság (klímaigazságosság)?

- a. A klímaigazságosság azt jelenti, hogy elismerjük, a környezeti változás másként hat a különböző népeiségekre, és ezzel egyenlőtlenséget teremt. A klímaigazságosság arra törekszik, hogy ezeket az igazságtalanságokat orvosolja.
- b. A klímaigazságosság a természeti környezet kiaknázásával összefüggő perekkel függ össze, mint például amikor a bíróságon pert indítanak egy-egy, a természeti erőforrásokat törvénytelenül kiaknázó vállalat ellen.
- c. A klímaigazságosság arra utal, hogy környezetünkkel a méltányosságot és az egyenlőséget szem előtt tartva kell bánnunk, hogy ne idézzünk elő természetkárosítást.

(Csak a tanár számára) A helyes válasz az „a”.

3 Amikor környezeti okok miatt az emberek lakóhelyük elhagyására kényszerülnek, az mindenkit egyenlő mértékben érint?

Igen.

Nem.

(Csak a tanár számára) A helyes válasz az alábbi: Általában nem. Bár a környezeti okok kiváltotta kényszerű lakóhelyelhagyás általában mindenkit érint egy adott területen, gyakran vannak olyan csoportok, akiket a kényszerű lakóhelyelhagyás jobban sújt, mint másokat (ilyenek például a rosszabb lakáskörülmények között élő, szociálisan kiszolgáltatottabb rétegek), vagy akik lakóhelyük elhagyása közben másoknál kiszolgáltatottabbak (mint például a nők, akik lakóhelyük elhagyása során nemi alapú erőszak áldozataivá válhatnak).

4 Melyik esettanulmány gyakorolta rád a legnagyobb hatást, és miért?

.....

Co-funded by
the European Union

5 Mi a különbség az érdekek és az értékek között? Felismertél valamilyen érdeket, illetve értéket bármelyik dilemmában?

.....

(Csak a tanár számára) A helyes válasz az alábbi:

Az értékek azok az elvek vagy szabályok, amelyek lehetővé teszik a társadalmi harmóniát és egymás mellett élést, illetve meghatározzák mindazon erényeket, amelyek útmutatást jelentenek az egyén számára a tekintetben, hogy hogyan lépjenek kapcsolatba környezetükkel és hogyan viszonyuljanak ahhoz. Az értékek segítenek eldönteni, mi helyes és mi nem.

Példaként említhetnénk az emberi jogok fontosságát, a hagyományos kultúra fontosságát, vagy azt, hogy szolidaritást kell tanúsítanunk a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő emberek iránt és támogatnunk kell őket. Az érdekek valaminek a lehetséges hasznával vagy hasznosságával függenek össze.

Példaként említhetnénk az EU-nak a szenegáli halászterületekhez fűződő érdekeit, a chilei lítiumkészletek bányászati kiaknázásához fűződő érdekeket, vagy az EU és az azon kívüli országok ahhoz fűződő érdekeit, hogy a klímamenekültek ne részesüljenek nemzetközi védelemben.

Co-funded by
the European Union

3. FEJEZET

1 Megítélésed szerint mi volt a legértékesebb eredménye annak, hogy találkoztál a vegyes munkacsoportokkal? (Saját fontossági sorrended szerint válaszolj!)

- Megismerhettünk más kultúrákat.
- Megtudhattuk, hogy a környezeti változás és a migráció hogyan hat ki a miénktől eltérő valóságban élők életére.
- Megismerhettük más tanulók nézőpontját a környezeti változással és a migrációval kapcsolatos kérdésekkel összefüggésben.

3 Miért fontos meghallgatni mások nézőpontját? (Saját fontossági sorrended szerint válaszolj!)

- Hogy eszmét cseréljünk.
- Hogy megértsük a mások által megélt, a miénktől eltérő valóságot.
- Hogy jobban megértsük a környezeti változás jelenségét és a migrációval összefüggő kérdéseket.

4 Miért fontos megérteni más országok miénktől eltérő valóságát?

- Hogy jobb átfogó képet kapjunk az adott jelenségről.
- Hogy megértsük a különbségeket és meg tudjuk találni a lehetséges megoldásokat.
- Hogy megértsük, hogyan tudjuk jobba tenni saját valóságunkat.

5 Szerinted menekültjogot kellene-e biztosítani a környezeti változás miatt lakóhelyüket elhagyni kényszerülő emberek számára, amikor belépnek a fogadó országba? Miért?

.....

6 Megítélésed szerint másként érintették-e a környezeti változással és a migrációval összefüggő kérdések azokat a tanulókat, akiket megismertél, mint téged? Ha igen, hogyan? (Foglald össze 2-3 mondatban!)

.....

4. FEJEZET

1) Miért fontos a környezeti változással és a migrációval kapcsolatos ismeretterjesztés? (Saját fontossági sorrended szerint válaszolj!)

- Elősegíti az összefogást és a hátrányos jelenségekkel szembeni küzdelmet.
- Elősegíti az ismeretek terjesztését és cselekvésre szólít.
- Kihat a vonatkozó politikákra.

2) Melyek a jellemzői egy befogadó társadalomnak?

.....

3) Mit tehetünk annak érdekében, hogy minél kisebb legyen a környezeti változás és minél befogadóbbak legyenek társadalmaink? Sorolj fel minél több példát!

- Terjesszük ezt a szemléletet.
- Gyakoroljunk folyamatosan politikai nyomást.
- Vásároljunk helyi és fenntartható termékeket.
- Ne pazaroljuk az élelmiszereket.
-

4) Mit tehetnek a kormányok vagy a nemzetközi szervezetek, hogy minél kisebb legyen a környezeti változás, minél kevesebben kényszerüljenek lakóhelyük elhagyására, és/vagy minél befogadóbbakká váljanak társadalmaink?

.....

